

A nyálmirigyek és a nyálszekréció

Biológia – DFT Szak I.

Dr. Kerémi Beáta PhD

SEMMELWEIS EGYETEM, FOGORVOSTUDOMÁNYI KAR
HELYREÁLLÍTÓ FOGÁSZATI ÉS ENDODONCIAI KLINIKA

SEMMELWEIS
EGYETEM 1769

Miért kell ezt nekem tudni?! 😊

- A munkám - szájüreggel kapcsolatos
- Egészségügyi felsőoktatás – tőlem is kérdezni fognak (rokonok, ismerősök)
- A nyálnak számos funkciója van – ld. következő előadás
- A szájszárazság jelentősen rontja az életminőséget
- A nyálszekréciót sok minden befolyásolja
- Nyálmirigybetegségek

- Vizsgán tétel lesz belőle:

Ide tartozó tételek:

- 12. A nyálmirigyek ismertetése (elhelyezkedés, funkció)
- 13. A nyálszekréció és mérési lehetőségei
- 14. Nyálszekréciót befolyásoló tényezők
- 15. A nyál funkciói (kivéve a védőfunkciót)
- 16. A nyál védőfunkciói

Miről lesz szó?

- Nagy nyálmirigyek
  - Elhelyezkedésük
  - Kivezetőcsövek
  - Felépítésük
  - Felépítés és funkció összefüggése
- Kisnyálmirigyek
  - Elhelyezkedésük
  - Felépítésük
  - Funkciói

Nagy nyálmirigyek

- **3 pár nagy nyálmirigy**
- glandula parotis
  - fültőmirigy
- glandula submandubularis
  - állkapocs alatti mirigy
- glandula sublingualis
  - nyelv alatti mirigy

- **Kivezetőcsövek:**
- Stenon-vezeték
  - papilla parotidea
  - felső első molárisok fellett az áthajlásban
- Wharton-vezeték
  - caruncula sublingualis
  - alsó frontfogak mögött a nyelv alatti területen

A nagy nyálmirigyek felépítése

- Acinusok
  - Szövettanilag különbözőek
    - Szerózus
    - Mucinózus
    - Szero-mucinózus
  - A primer nyál képzésében vesznek részt
- Myoepithelialis sejtek
- Ductusok
  - A nyálmirigyek kivezetőcsövei
    - Intercaláris
    - Striált
      - Itt történik a primer nyál módosítása
    - Excretorius
  - A primer nyál módosításában vesz részt – szekretált nyál

Gl. parotis

- Serosus
- Híg szekrétum
- Főleg étkezésekhez kötve aktív

Gl.submandibularis

- Kevert
- seromucinosus
- Gianuzzi-féle félhold

Gl. sublingualis

- Mucinosus
- Fehérjében gazdag
- Viszkózus nyál

Mi befolyásolja a nyálmirigyek működését?

- Pavlov reflex?

Kisnyálmirigyek

- **Elhelyezkedésük:**
  - Sublingualis
  - Lingualis
  - Palatinalis
  - Glossopalatinalis
  - Buccalis
  - Labialis
- **Ahol nincsenek:**
  - Gingiva
  - Keményszájpad
    - Első harmada (rugae palatinae területe)
    - középvonala
- **Fő funkciók:**
  - Nyálkahártya felszínek nedvesítése - bevonása
  - Emésztés
  - Folyamatosan termelődnek, de nagyon kis mennyiségben

Kisnyálmirigyek

- **Kiemeltem fontosak:**

- Von Ebner
  - Nyelv
  - Körülárkolt papilla
  - Ízlelőbimbók nedvesen tartása
  - Ízézés
- Nuhn-Blandin
  - Nyelv alsó felszíne
- Weber
  - Nyelvgyök
  - Ízézés
  - A nyelvgyöki tonsillak tisztítása
  - Nyelés

Köszönöm a figyelmet!

Dr. Kerémi Beáta

SEMMELWEIS
EGYETEM 1769